

REP E L S T E E L T J E .

=====

F de Beer.

geschreven voor de 5e klas.

Molenaar	Ridders
Dochter	Dienstmaagd
Koningin	Hert
Koning	Nar
Repelsteeltje	Muziek
Laketen	

Voor het gesloten doek verschijnt de verteller.

Verteller: Sss, stil, gij brave liên.
Zi Zie, het doek rolt open.
En wat gij nu gaat zien
Dat kunt gij nergens kopen.
Want een frisse, bonte kinderschaar
Komt met een klein juweeltje.
Geloof mij gerust, het is echt waar
Het wordt het sprookje "Repelsteeltje"
Met al die spelers, rijk in getal.
Wel, ik zal niet aan mijn plicht verzaken,
Wees maar gerust, ik roep ze al.
Heer Koning en ook Uw edellieden,
Kom, verschijn hier op 't toneel!

Koning komt op met zijn gevolg, allen te paard, statig.

Vergeef mij, 'k wil U niet gebieden
't Is slechts mijn rol die ik hier speel.

Ridder komt uit de stoet. Koning blijft onbewogen.

Ridder: Dat is de Koning die ons land regeert
Met sterke hand en grote macht
Door allen wordt hij hoog vereerd
Wij zijn met hem op jacht.
im (Koning geeft een teken en de hofstoet gaat
statig af)

Verteller: (Kijkt de hofstoet na)

Hoesch, (met handbeweging)
Zij zijn verdwenen in het woud.
Ach, ik voel mij altijd zo onwennig en verlegen
Tussen al die edellieden met hun goud.
(Molenaar komt op)
Maar zie, wie loopt daar over Godeswegen?
De molenaar! Dat is de man die zo bluffen kon
En aan de koning ging vertellen
Dat zijn dochter uit stro een gouddraad spon
En daarbij van hoogmoed stond te zwellen.

Molenaar: Dochter hé, mijn dochter mijn!
 (Molenaarsdochter komt op)
De koning is in 't woud op jacht
En als hij weerkeert, wil hij bij mij zijn.
Daarom niet lang gewacht.
Keer hulswaarts, trek uw mooie kleren aan.
Zorg ook voor bier en dat het haardvuur brandt.
Uw vader wil voor niemand in de schaduw staan.
Ja ook niet voor de koning van het land.

Verteller: Wat heb ik u gezegd
 't Is een praalhans van de eerste soort.
En 't ergste is, hij meent het echt,
Wat gij daareven hebt gehoord.
Maar ja, een ieder voert zijn eigen leven
De éne zus, de and're zo.

Repelsteeltje komt snel over 't toneel gehuppeld en gesprongen op de tenen zonder geluid te maken. Maar even, verdwijnt dan weer snel.

Verteller: Hé, hé, pas op! Kijk daar eens even!
 Wel allemachtig, 't leek net een vlo.-
 Dat is de laatste die 'k u voor wou stellen
 't Was Repelsteeltje die daar sprong.
 Dat is dan alles wat ik moest vertellen (gong slag)
 Voilà, daar gaat de gong.
 Pas op wat er nu komen gaat
 Het spel begint.
 (Een hert komt op. Snel lopend. De jachtstoet
 achterna. Loopt rond de zaal.)
 Zie dit hert, hoe 't zijn poten in de aarde slaat
 De koning jaagt dit dier gezwind.

De koning en zijn gevolg achtervolgen het dier. De koning schiet een pijl af en treft. Het hert stuikt voorover, spartelt nog even en blijft dan liggen. Allen stijgen af en doen opgewekt en tevreden.

Hofstoet: Hoera! Het hert is neergeveld.
 Leve 't meestershot van onze koning.
 Hij heeft het dier gesteld.
 De jacht was hard maar dat is de beloning.

Koning: Mijne Damen en Heren dank u zeer
 VoorrUwe goed gemeente woorden.
 Kom, wij keren nu weer.
 Lakelen bindt het dier met stevige koorden.

2 Lakeien voeren het bevel uit. Het gezelschap gaat links af. De lakeien volgen met het gebonden dier.
Op de rechterachtergrond wordt een molen geschoven die begint te draaien. Dan keert de hofstoet weer. Als de molenaar geroepen wordt, komt deze met de handen het meel afkloppend van achter de molen.

Koning: Mijne Heren, 'k word door dorst gekweld.
Laat ons even rusten hier.
Ook gij zijt daar zeker op gesteld
Lakei, vraag de molenaar om wat bier.

Lakei: (naar de molen gaand)
Molenaar! Molenaar! Stop het malen.
Vertoon eens Uw gezicht.

Molenaar: (Opent het molenvenster)
Ja, ja ik kom al zonder dralen
(Komt van achter de molen)
Wat wenst gij Heer? Ik voel mij zeer verplicht.

Lakei: De koning is van 't jagen weergekeerd
En wenst een kruik met bier
Voor de dames wordt dat niet begeerd
Wat vruchtensap hebt gij zeker hier.

Molenaar: Heer, Uw wens is een bevel
En tevens ook een grote eer,
Mijn lieve dochter mijn, snel!
Bier, sap voor de koning, onze opperste Heer.

De lakei keert weer naar het gezelschap. Molenaar af. Haastig. Keert met zijn dochter weer. Zij dragen kruiken. Molenaar blijft op, maar op een eerbiedige afstand van de koning. Dochter haalt voor de tweede keer kruiken- zolang tot het gezelschap bediend is. Alles met vlugge stappen.

Koning: Molenaar, beste man,
Uw bier is heerlijk fris, het smaakt.

Molenaar: (diep buigend)
Majesteit, het eert mij dat ik helpen kan.
't Wordt goed gekoeld (schertsend) en streng bewaakt.

Koning: Geef mij nog wat van dat edel sap.
Ik kan er gemakkelijk twee gebruiken.

Molenaar: Mijn dochter kom rap!
Breng nog wat volle kruiken.

Koning: Gij zijt een benijdenswaardig man.

Molenaar: Majesteit, Uw woorden strekken mij tot eer.
Ik geniet het leven zoveel ik kan
En dank daarvoor mijn koning (buigt diep) en God de Heer

Koning: Vergeet bij Uw danken niet de wind
Waardoor gij al dat graan kan malen
(Dochter keert weer terug)
En ook Uw dochter, zo'n heerlijk kind.
De goedheid ziet men uit haar ogen stralen.

Verteller: (Sarcastisch)
 "Heb vertrouwen kind in wat er komen gaat"
 Nu hebt ge 't zelf gehoord.
 Bij zulke woorden wordt ik kwaad.
 En hij, hij fluit, blij en ongestoord.
 Maar kom; wij gaan eens zien wat er verder gaat
 gebeuren
 Want dat staat vast, dat meisje zit te treuren.
 Neen,neen, oh neen, dat gaat nooit goed.-
 Nu, doe het licht eens uit.
 Zo- en sluit nu allemaal Uw ogen.
 Verhef U, -vlieg,-hoor de wind, hij fluit.-
 Daal-tot op de grond, -in wijde bogen
 Licht, licht, Snel! We willen alles weten.
 Neen, we zijn nog niet te laat.
 Daar staat een spinnewiel eenzaam en verlaten
 Ik denk dat ik weet waarom 't daar staat.-
 Zie, de dochter van de mulder en de koning.
 Zij spreken maar men kan hier niets verstaan.
 'k Laat U even alleen, verschoning,
 En zal er dichterbij gaan staan.

De koning en de dochter mimeren- er wordt niet gesproken-Hij duidt aan dat de hele kamer vol is met stro en dat zij dat moet onspinnen in gouddraad. Het meisje schrikt. De koning gaat weg. De dochter blijft achter, zet zich en weent. De verteller die het gesprek heeft afgeluisterd gaat naar haar toe. Zij legt hem alles uit. De verteller komt schuddebollend terug tot het publiek, terwijl de verteller spreekt, probeert het meisje te spinnen. 't Gaat niet. Geërgerd werpt zij het stro weg en begint weer te wenen.

Verteller: Mijn beste goede l'ân
 Daar ligt het stro met hopen
 Gij kunt dat zoniet zien.
 Ja, de koning laat zich niet voor gek verkopen.
 Daaruit moet zij nu gouddraad spinnen.
 Nog deze nacht, zo luidde zijn gebod.
 En kan ze 't niet- Och 't kind verliest haar zinnen-
 Dan gaat ze naar 't schavot.-
 Kijk, wie gluurt daar om de hoek?-
 Nu ja, gij kent hem al.
 Repelsteeltje komt op bezoek.
 Pas op wat er nu komen zal.

Repelsteeltje komt binnen gesprongen. Het meisje kijkt verwonderd op. Men ziet dat Repelsteeltje iets vraagt. Zij antwoordt. Hij laat verstaan dat hij het spinnen kan.

Verteller: Als gij dat gesprek wilt horen
 Hou dan op met al 't gewemel
 Het minste gerucht kan alles verstoren
 Hier moet men luist'ren met oren uit de hemel.

Repelsteeltje: Wat schenkt gij mij als ik het doe?
Dochter: Mijn halsband- Kan hij U behagen?
Repelsteeltje: Ja, ja, 'k begin- Ziet gij maar toe.
Alleen 'k verbied U iets te vragen.

't Meisje zet zich op de grond, met de handen in de schoot.

Repelsteeltje spreekt sterk rythmisch. Triangel en kleine xylofoon begeleiden. Snel.

Spinnen, spinnen
Spinnen- spin
Iedere strootje gaat er in
Eén is twee
en twee is één
'k Spin het stro tot goud aaneen.
Eén en één en één is drie
Goud stroomt uit des mensen knie
Stro van buiten
Goud van binnen
Klosje vol
'k Zal herbeginnen

bis- maar in klanksterkte ~~afnemend~~ afnemend want de verteller spreekt.

Verteller: (kijkt toe)

Zo spint en spint hij heel de nacht
En als de laatste strohalm is verdwenen
Hop, opeens! Hé stop en wacht

Repelsteeltje springt op en loopt naar de plaats waar hij de halsband kreeg
Ook het meisje is opgestaan. Bij het woord "stop" blijven ze alle twee onbeweeglijk staan.

Liep hij weg op de punten van zijn tenen.
Na 't eerste kraaien van de haan,
Kraakte het slot en de koning verscheen.
Vol verbazing bleef hij staan.
En keek en keek maar om zich heen.-
Een drang naar goud verkrampde zijn zinnen.
Hij sloot haar in een grotere kamer op.
Daar moest ze nog meer stro verspinnen;
Tot de laatste halm of ze ging naar 't schavot.
De angst van 't arme kind was groot
En ze weende dikke tranen van verdriet
Maar in d'allerhoogste nood
Wie kwam daar? Kijk maar anders gelooft ge 't niet.

Verteller doet een teken en Repelsteeltje en het meisje komen op nieuw in beweging.

Repelsteeltje: Wat schenkt gij mij als ik het doe?

Dochter: Mijn ring, maar kan hij U behagen?

Repelsteeltje: Ja, ja, 'k begin, ziet gij maar toe
Maar 'k verbied U iets te vragen.

Alles het zelfde als de vorige keer maar een beetje sneller.

Repelsteeltje: Spinnen-spinne
Spinne- spin- enz.
bis- stiller wordend.

Verteller: Zo spint hij weer de hele nacht
Tot elke halm is verdwenen (Repelst. wil weglopen)
Hé mijn heertje wacht
En dan is weer de koning verschenen.

Verteller wacht even, wandelt in gedachten verzonken even heen en weer.

Hij wilde meer, ja veel, veel meer.
Weer moest zij opnieuw beginnen
En hij zei: (Koning spreekt onzichtbaar achter het
podium)

Koning: Molenaarsdochter dat is de laatste keer
Dat gij stro tot goud moet spinnen.
Als het kan, krijgt gij d'allerhoogste beloning
Dan wordt gij de vrouw van de koning,
De hoogste vrouw hier in het land.
Zoniet, sterft gij door mijne hand.

Verteller: Weer was haar angst als de aarde zo groot
Zij weende van smart en verdriet
En toch, in de allerhoogste nood
Wie kwam daar? Kijk, die kleine deugeniet.

Repelsteeltje en de molenaarsdochter komen weer in beweging.

Repelsteeltje: Wat schenkt gij mij als ik het doe?

Dochter: Ik ben arm en bezit niets meer.

Repelsteeltje: Molenaarsdochter hoor mij toe
Ik herhaal 't geen tweede keer
Als ik spinnen zal dat stro
Wordt gij weder blij en vro
Gij wordt dan de koningin
Ja, dat is wel naar Uw zin.
Later wordt een kind geboren
Maar dat zal mij toebehoren
De dag nadat 't één jaar zal zijn
Gij het Uwe, ik het mijn.

(Repelsteeltje danst hierbij rond)

Dochterz Ik zit in nood en kan niet kiezen
Want ik zou mijn leven verliezen.

Repelsteeltje: Ha, ha, ha, ik krijg het kind
Zie het wieltje hoe het spint, -
Spinnen- spinnen
Spinne -spin
 bis (iets sneller als de vorige keer)

Verteller: Uren gaan er zo voorbij
Dat het dwergje spint en spint
Maar daar komt het haangeschrei
En het dwergje vlucht gezwind.

Verteller kijkt toe hoe Repelsteeltje verdwijnt. De molenaarsdochter gaat zitten bij het spinnewiel en wacht op de koning.

Dochter: 't Leven is mij weer gegeven
Maar ik offer nu mijn kind
'k Zal aan 's koningszijde leven
Die mij als zijn vrouw bemint
 (Kleine pauze)

Koning: (Kijkt bij het binnentreden verbaast rond)
Molenaarsdochter zie mij aan.
Al dat stro werd glanzend goud
Driemaal hebt gij dat gedaan
Gij zijt tevens jong en oud
Gij zult aan mijn zijde schrijden,
Waardig, met een kroon op 't hoofd.
Het hele volk zult gij verblijden
Zo wordt een daad wat ik heb beloofd.

De koning neent haar bij de hand en gaat met haar rechts af.
Diennaar neemt spinnewiel en ~~kruisje~~ weg. Doek dicht ter voorbereiding van de trouwstoet. Men hoort het heen en weer geroep.
Verteller komt op het voorpodium in het midden op.

Verteller: Het trouwfeest wordt nu voorbereid.
De hele stad wordt mooi versierd,
En spijs en drank wordt toeberaid
Door heel het land wordt het gevierd.
Muziek met pauken en schalmel
Met trom en vedels en met fluit
Een nar met lustige zotternij
Gaan voor de koning uit.
En naast hem aan zijn rechterzij,
De jonge koningin.
Zij wandelt aan het volk voorbij
Haar nieuwe leven in
Maar wordt ook gij een deelgenoot
Van deze trouwpartij
En juicht en jubelt, klein en groot
En groet ze vro en blij.

(Doek open)

De stoet wandelt statig rond de zaal. Verteller kijkt toe.

Als de stoet weer verdwenen is brengt dienstmeisje wiegje en krukje
Koningin komt op met handwerkje.

Verteller: Gisteren was het prinsje jarig.
Nu is het één jaar en één dag. (Verteller gaat naar
Het slaapt rustig en is aardig 't wiegje)
't Weet niets van de belofte die zijn moeder gaf.
't Gevaar dat over 't prinsje hangt.
Zij is het helemaal vergeten
Door de liefde die ze dagelijks ontvangt.
Zou de dwerg zich niet bezinnen?
Zou hij komen en de losprijs innen?

Repelsteeltje: (van achter de schermen) (Koningin wordt onrustig)
Toen ik spon voor U dat stro
Werd gij weder blij en vrô
Gij zijt nu een koningin
Ja, dat is wel naar Uw zin.
Nu is ook een kind geboeren
En dat zal mij toebehoren
Een dag nadat 't één jaar zal zijn
Gij het Uwe, ik het mijn.

Repelsteeltje komt nu op. Danst en springt. Koningin springt recht
en beschermt met haar rug, armen uitgespreid het wiegje.

Repelsteeltje: Ja, ik kom het kindje halen.
Gij moet vandaag Uw schuld betalen
Een dag nadat 't één jaar zal zijn
Gij het Uwe, ik het mijn.

Koningin: Lieve dwerg, laat mij in vreê?
Neem mijn kleine prins niet mee?
Vraag mij alles wat U zint
Maar ik smeeek U, neem niet mijn kind.
Vraag fluweel met goudbrokaat (werpt zich op de knieën)
Ringen, snoeren, mijn trouwgewaad.
Alles wat g'op d'aarde vindt
Als 't U belieft, laat mij mijn kind?

Repelsteeltje: De liefdegloed- Van Uw gemoed
Die maakt mij teer, -Zonder verweer.
Nog drie nachten- Wil ik wachten
'k Geef U een kans- Gebruik ze thans
Mijn naam moet gij vinden- Dat zal U ontbinden
Van de prijs- die ik eis.

Repelsteeltje verdwijnt opgewekt dansend. Gaat nu naar een achterhoek
in de zaal terwijl hij zegt:

Repelsteeltje: Ha, ha, ha, dat wordt een blaam
 Vinden kan zij nooit mijn naam
 Hé, hé, hé, ik ben niet bang
 Zoeken kan zij eeuwenlang

Koningin: Hans of Frans of Olivier,
 Paul of Eric of Didier,
 Maarten, Koen of Boudewijn
 Welke naam mag het wel zijn?
 (springt recht op en roept 2 lakeien)
 Lakeien!- Roept de ridders die gij wakend vindt.
 Zeg hen, 't gaat om 't welzijn van mijn kind.
 (lakeien af)
 (Koningin loopt heen en weer)
 Hans of Frans of Olivier,
 Paul of Eric of Didier,
 Maarten, Koen of Boudewijn
 Zulk een naam zal 't wel niet zijn.

Ridders: Hoogheid is de prins in gevaar?
 Beveel, wij staan voor U bereid.

Koningin: Mijne Heren, 't gaat om 't geluk van dit kindje daar.
 Neem snelle paarden en verlies geen tijd.
 Door een vloek, een geheim wordt het belaagd.
 Ga tot het volk en straat en steeg
 Zorg er voor dat gij ieder bevraagt
 Zoek de zeldzaamste naam die een mens ooit kreeg.
 (Ridders na buiging af)

Verteller: De ridders rijden door velden en hei.
 Zij zoeken, bevragen wie ze ontmoeten.
 Daar komt de nacht; de dag is voorbij.

Repelsteeltje: Molenaarsdochter, mijn beste groeten.
 Driemaal per nacht, moogt ge raden mijn naam
 Drie keer drie maakt negen te saam.

Koningin: Uw naam is Toon.

Repelsteeltje: 't Is niet de mijne, maar hij is schoon.

Koningin: Jan zal het zijn.

Repelsteeltje: Hij is het niet en ook te klein.

Koningin : Valeer.

Repelsteeltje: Driemaal geraden. Tot de volgende keer.
 (Keert weer in de zaal)
 Ha, ha, ha, dat wordt een blaam
 enz.

Verteller: De ridders keerden weer van hun tocht,
Behalve één .
't Was de enigste die steeds verder zocht,
Vreemde namen vonden ze geen.
De nacht die kwam, want de dag was voorbij
En daar, ja daar was hij.
Wijst op repelsteeltje. Koningin springt recht.

Repelsteeltje: Gegroet deez' tweede nacht.
Mevrouw heeft mij toch wel verwacht?
Drie keer per nacht
Moogt gij raden mijn naam
Twee keer drie maakt zes te saam.

Koningin: Ganzevllet?

Repelsteeltje: Dat is het niet

Koningin: Honingblet?

Repelsteeltje: Dat is het ook niet.

Koningin: Rapesmeer?

Repelsteeltje: Driemaal geraden, Tot de volgende keer.
(Repelsteeltje af in de zaal)
Ha, ha, ha, dat wordt een blaam
enz.

(dansend) (De ridder sluipt dichterbij)
Heden bak ik, morgen brouw ik
En dan haal ik 't koningskind
't Is toch goed dat niemand weet
Dat ik Repelsteeltje heet. (2 maal.)
(Ridder komt snel op)

Ridder: Hoogheid, met stof en zweet bedekt
Keer ik weer van mijn tocht.
Ik heb een vreemde naam ontdekt
Waarschijnlijk die, die U zoekt.
't Was op een berg waar eiken groeien
Een huisje staat er tussen de bomen
Op een plek waar hazen en vossen stoeien
Toen zag ik een dwerg buiten komen
Ik zat verscholen in 't struikgewas.
Hij zong en danste met trippelpas.
Heden bak ik, morgen brauw ik
En dan haal ik 't koningskind
't Is toch goed dat niemand weet
Dat ik Repelsteeltje heet.

Bij "Repelsteeltje" klapt de koningin blij in de handen.

Koningin: Ja, Repelsteeltje moet het wezen.
Edele ridder, gij zijt geprezen
(Ridder af)

Koningin zet zich bij het wiegje neer. Als Repelsteeltje binnenkomt, naait ze gewoon verder.

Repelsteeltje: Is 't nog zo vroeg in de nacht?
Had gij mij nog niet verwacht?

Koningin: Treed binnen
Ik zal met raden beginnen.

Repelsteeltje: Driekeer raden en niet meer
De derde is de laatste keer.

Koningin: Hendrik

Repelsteeltje: Hé, Hé, hè, niet ik

Koningin: Valeer.

Repelsteeltje: Dat zeydet ge reeds een keer.

Koningin: (Recht staand)
Repelsteeltje is Uw naam.

Repelsteeltje: Hooo! Waar hebt gij die vandaan
't Is door de duivel, die valse gezel
Nu moet ik te gronde gaan
En ga recht naar de hel.

Hij grijpt zijn linkerbeen. Springt met het rechterbeen krachtig op de grond
Laat het linkerbeen los en valt terzelfdertijd naar rechts, gestrekt, op
de grond.

Snel doek.

-o-o-